

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України «Про внесення зміни до деяких
законодавчих актів України щодо повернення норми про особливості
встановлення та обліку часу роботи та часу відпочинку у святкові та
неробочі дні»
(реєстр. № 14403 від 26.01.2026)*

***Анотація.** В інформаційній довідці представлено результати аналізу пропозицій, передбачених проектом Закону України «Про внесення зміни до деяких законодавчих актів України щодо повернення норми про особливості встановлення та обліку часу роботи та часу відпочинку у святкові та неробочі дні» (реєстр. № 14403 від 26.01.2026).*

***Ключові слова:** правовий режим воєнного стану, трудове законодавство, робочий час, святкові та неробочі дні.*

Вступ

Державою забезпечується функціонування трудових відносин в умовах воєнного стану на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності та видів господарювання, а також у діяльності фізичних осіб – підприємців, які використовують найману працю. Основний масив правових норм, які визначають особливості регулювання праці в умовах воєнного стану, акумульовано в Законі України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», зокрема щодо встановлення режиму роботи працівників із урахуванням положень Закону України «Про правовий режим воєнного стану»¹.

Основна частина

Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»² Верховна Рада України пролонгувала особливий правовий режим щонайменше до 4 травня 2026 року. Це означає, що підстави для обмежень певних прав, у тому числі у сфері праці, не втратили своєї актуальності.

До особливостей правового регулювання трудових відносин в умовах воєнного стану належить «мораторій» застосування норм Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП) щодо скорочення тривалості роботи напередодні святкових і неробочих днів; перенесення святкових, вихідних і неробочих днів; заборони роботи у вихідні, неробочі, а також святкові дні, перелік яких встановлено статтею 73 КЗпП; неврахування святкових і неробочих днів при визначенні тривалості щорічних відпусток.

Із метою поновлення норми про відпочинок працівників і службовців у святкові та неробочі дні розроблено проект Закону України «Про внесення зміни до деяких законодавчих актів України щодо повернення норми про особливості встановлення та обліку часу роботи та часу відпочинку у святкові та неробочі дні» (реєстр. № 14403 від 26.01.2026) (далі – законопроект).

¹ Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>

² Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» : Закон України від 14 січня 2026 року № 4757-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4757-IX#Text>

Законопроектом передбачається внести зміни до статті 6 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», якими скасувати положення щодо незастосування норм статті 53, частини першої статті 65, частин третьої – п'ятої статті 67, статей 71, 73, 78-1 КЗпП та частини другої статті 5 Закону України «Про відпустки». Окрім того, пропонується у Законі України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» передбачити, щоб святкові дні, під час яких військовослужбовець перебував на службі, додавати до щорічної основної відпустки або компенсувати.

Розглянувши законопроект, вважаємо за доцільне висловити зауваження *концептуального* характеру.

Право на працю не віднесено до категорії тих прав, які не можуть зазнавати обмежень в умовах воєнного стану. Робота у святкові та неробочі дні запроваджена для забезпечення безперервної роботи економіки, зокрема сфери охорони здоров'я, логістичної та критичної інфраструктури, оборонного сектору тощо. Це дозволяє максимально мобілізувати людські та фінансові ресурси держави для потреб оборони. Робота у такі дні не оплачується у подвійному розмірі, як в умовах мирного часу, тому що є звичайним робочим днем.

З урахуванням зазначеного, пропозиція, якою скасовуються положення частини шостої статті 6 Закону України «Про організації трудових відносин в умовах воєнного стану», не може бути підтримана.

До того ж, попри встановлення обмежень щодо режиму та обліку робочого часу, чимало роботодавців пропонують для працівників альтернативи, як-от гнучкий графік роботи, компенсація за роботу у вихідні та святкові дні або інші заходи відповідно до трудового або колективного договору.

Положення законопроекту, якими вносяться зміни до абзацу першого пункту 18 статті 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (далі – Закон), мають дискусійний характер.

По-перше, незалежно від виду правового режиму, запровадженого у державі, вихідні, святкові та неробочі дні для військовослужбовців, залучених до виконання службових обов'язків, не є днями відпочинку (пункт 6 статті 10 Закону).

По-друге, положення абзацу першого пункту 18 статті 10⁻¹ Закону передбачають не просто види відпусток, а й їх максимальну тривалість протягом календарного року. Для щорічної основної відпустки вона встановлена у 30 календарних днів. Оскільки законопроектом пропонується додавати кількість святкових днів, під час яких військовослужбовець перебував на службі (тобто орієнтовно до 11 днів відповідно до календаря свят, передбаченого статтею 73 КЗпП), то чи має це означати, що збільшується максимальна тривалість такого

виду відпустки за календарний рік, про що має бути зазначено у нормі, або ці дні включатимуться у 30-денну тривалість щорічної основної відпустки.

Техніко-юридичні зауваження стосуються назви законопроекту, яка не відповідає його змісту, у частині змін до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Висновки

Зміни в законодавчому регулюванні трудових відносин доцільно спрямовувати на їх адаптування до умов правового режиму воєнного стану та передбачати заходи для найбільш раціонального поєднання інтересів всіх стейкхолдерів, зокрема і держави.

Урахування зазначених зауважень дозволить уникнути таких ризиків прийняття законопроекту:

- невідповідності принципу правової визначеності положень (щодо обчислення максимальної тривалості щорічної основної відпустки протягом календарного року);

- колізій у законодавчому регулюванні (щодо статусу вихідних, святкових і неробочих днів для військовослужбовців, залучених до виконання службових обов'язків);

- фінансово-економічних (у частині збільшення видатків державного бюджету на фінансування оплати праці в подвійному розмірі працівникам державних підприємств, установ, організацій за роботу у святкові дні у разі виникнення такої потреби, а також додаткових днів щорічної основної відпустки військовослужбовців).

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

* Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.